

ایران یا آمریکا؛ کدام یک باید اول به برجام باز گردد؟

بروز نخستین نشانه‌های اختلاف



محبوبه ولی

ایران به تعهداتش عمل کند، تا ماه مه به برجام بازگردیم

یک روز بعد از این گفته‌های تخت‌روانچی اما آنتونی بلینکن، در یک نشست خبری بازگشت به برجام را برعهده ایران گذاشت. او گفت: «زمانی که ایران به تعهدات ذیل توافقنامه هسته‌ای عمل کند، ما هم به برجام برمی‌گردیم».

وزیر خارجه جدید آمریکا توضیح داد: «اگر ایران به برجام برگردد و پایبند باشد، ما یک تیم تخصصی برای گفت‌وگو درباره بازگشت به این توافق تشکیل می‌دهیم. آن زمان همراه با متحدان خود از برجام به عنوان سکوی برای حل موضوعات دیگر استفاده خواهیم کرد. اما تا آن زمان فاصله زیادی وجود دارد».

این اولین اختلاف رسمی میان دولت یابین و ایران است؛ اختلافی که منحصر به ایران و آمریکایی‌ها نیست، بلکه سایر اعضای برجام را نیز در برمی‌گیرد. اعضای توافق هسته‌ای به دو دسته تقسیم شده‌اند: دسته‌ای که اصرار دارند اول ایران باید به تعهدات خود بازگردد و دسته دیگری که تاکید می‌کنند این امریکا است که باید اولین گام برای روسیه همانطور که انتظار می‌رود

«کدامیک باید اول به برجام بازگردد؟» این نخستین اختلاف رسمی میان ایران و دولت یابین است. در لایه‌های تمام‌شایعات و اخبار غیررسمی که در باره ارتباط‌های پنهانی ایران و اعضای دولت یابین در هفته‌های گذشته وجود دارد، مجید تخت‌روانچی، سفیر و نماینده ایران در سازمان ملل، چهارشنبه گذشته در اولین گفتگوی خود پس از تغییر دولت در آمریکا و به قدرت رسیدن جو بایدن به خبرنگار ارشد سیاست خارجی ان‌بی‌سی نیوز گفت: «هیچ گفتگویی میان تهران و واشنگتن از زمان ورود بایدن به کاخ سفید انجام نشده است.» او در پاسخ به اینکه آیا تهران گفتگوی مستقیم را ترجیح می‌دهد یا گفتگو با میانجیگری کشوری چون سوئیس افزود: «ما برنامه‌ای نداریم که آغازگر چیزی باشیم. این به اراده طرف آمریکایی بازمی‌گردد که تصمیم بگیرد چه اقدامی انجام دهد. ایران عجله ندارد.» تخت‌روانچی با بیان اینکه توپ الان در زمین آمریکاست، تاکید کرد: «تهران چشم‌انتظار نخستین گام عملی رئیس جمهوری جو بایدن برای برداشتن تحریم‌ها و بازگشت به برجام است.»

خبر

چاووش اوغلو در نشست خبری مشترک با ظریف:

آماده هرگونه حمایت از ایران هستیم

وزیر خارجه ترکیه در نشست خبری مشترک با وزیر خارجه ایران، ضمن ابراز امیدواری نسبت به بازگشت جو بایدن، رئیس جمهوری دولت جدید آمریکا به برجام، گفت: درباره تحریم‌های آمریکا علیه ایران، موضع ما مشخص است و امروز به برادرم ظریف یکبار دیگر تاکید کردیم که آماده هرگونه حمایت از ایران هستیم.

مولود چاووش اوغلو در این نشست خبری که در استانبول و در جریان سفر محمدجواد ظریف به کشورهای حوزه قفقاز برگزار شد، افزود: ترکیه، ایران و جمهوری آذربایجان و همچنین ایران،

صوفی:

اصلاح طلبان منهای خاتمی به اجماع نمی‌رسند

وزیر دولت اصلاحات تاکید دارد: در مصوبه نهاد اجماع‌ساز، از آقای خاتمی نام برده شده و تاکید شده این نهاد در صورت تایید ایشان رسمیت پیدا می‌کند. علی صوفی، دبیر کل حزب پیشرو اصلاحات و وزیر دولت خاتمی در گفت‌وگویی با خبر آنلاین، سه رکن اصلی نهاد اجماع‌ساز اصلاح طلبان را، احزاب، اشخاص حقیقی و سیدمحمد خاتمی می‌داند که از این میان، رئیس دولت اصلاحات نقش مهمتری دارد چرا که طبق مصوبه نهاد اجماع‌ساز، او باید مهر تایید را بر این سازوکار بزند تا این نهاد رسمیت پیدا کند.

وی با بیان اینکه این نهاد برای انتخابات ۱۴۰۰ تشکیل شده، درباره مدیریت آن گفت: این مسئله بستگی دارد به اینکه در درون این نهاد چه تصمیمی گرفته شود. قرار است که اولین جلسه آن تشکیل شود. معمولاً آن هیأت مؤسس که در حال حاضر شورای هماهنگی جبهه اصلاحات است به تشکیل اولین جلسه نهاد اجماع‌ساز اقدام می‌کند. پس از تشکیل جلسه، یک هیأت

در دسته دوم است. مسکو کاملاً صریح و روشن از واشنگتن خواسته که بدون قید و شرط به برجام بازگردد تا زمینه بازگشت مجدد ایران به تعهداتش را فراهم کند.

بلینکن روی خطاروی

فرانسه اما جزو دسته اول است. اروپایی‌ها که در تمام دوران دولت دونالد ترامپ بابت خروج او از برجام و ناتوانی اروپا برای جبران خسارت ایران، اظهار تاسف می‌کردند، حالا

پیش از روی کار آمدن دولت یابین، روشن بود که وی برخلاف ترامپ، سیاست خود به ویژه سیاست خارجی خود را با همکاری متحدان اروپایی خود پیش خواهد برد. تحلیلگران سیاسی تاکید می‌کردند که بایدن بر خلاف تکروری‌ها و خودرایی‌های ترامپ، مرد همگرایی و تفاهم با دوستان اروپایی است.

بلینکن نیز قبل از این اعلام نظر رسمی درباره برجام، گفتگوهای متعددی با همتایان اروپایی خود مانند دومینک راب و هایکو ماس داشت و می‌توان با قطعیت گفت که آنچه او روز چهارشنبه درباره ضرورت برداشتن گام اول از سوی ایران عنوان کرد،

ظریف در نشست خبری مشترک خود با چاووش اوغلو، همتای ترکیه‌ای اش به اظهارات بلینکن اشاره کرد و گفت: امیدهایی که اعضای دولت جدید آمریکا به توافق هسته‌ای بازگردد، نه منطقی است و نه هیچگاه عملی می‌شود

نتیجه مشورت‌های او با همکاران اروپایی اش است.

ضمن آنکه خود اروپایی‌ها نیز صریحاً همین موضع را اعلام می‌کنند. دفتر ریاست جمهوری فرانسه چهارشنبه گذشته، همزمان با اظهارات تخت‌روانچی تصریح کرد: «اگر تهران خواهان بازگشت واشنگتن به برجام است باید به نقطه پیش از کاهش تعهدات برجامی خود بازگردد و کلیه تعهدات داده شده در قالب برجام را اجرا کند»

ایران زیر بار نخواهد رفت

علی‌رغم اینکه اروپا از زمان مشخص شدن نتیجه انتخابات آمریکا، رویه را در پیش گرفت و بازگشت آمریکا

به برجام را منوط به بازگشت ایران به تعهداتش کرد، ایران اما در انتظار موضع رسمی دولت یابین بود و اکنون که بلینکن نیز همان موضع را تکرار کرده، می‌توان گفت که اولین اختلاف میان ایران و دولت یابین خود را نشان داده است.

واکنش ایران اما حاکی از آن است که زیر بار چنین چیزی نخواهد رفت. پس از اظهارات بلینکن، محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران در توییت نوشت: «بررسی واقعیت‌ها برای وزیر خارجه بلینکن: ایالات متحده برجام را نقض کرد، انتقال مواد غذایی و دارو را برای ایرانی‌ها مسدود کرد، پایبندان به قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت را مورد تنبیه قرار داد؛ اما ایران در مقابل و در طول مدت این افشاح کره به برجام پایبند ماند و تنها تدابیر جبرانی از قبل پیش‌بینی شده اتخاذ کرد. حالا چه کسی باید گام نخست را بردارد؟»

او اضافه کرد: «هرگز شکست حداکثری ترامپ را از یاد نبرید.» ظریف دیروز نیز در نشست خبری مشترک خود با چاووش اوغلو، همتای ترکیه‌ای اش به این موضوع اشاره کرد و گفت: «میدهایسه که اعضای دولت جدید آمریکا دارند و ادعای کنندگان ایران به توافق هسته‌ای بازگردد، نه منطقی است و نه هیچگاه عملی می‌شود.»

محمدجواد ظریف، رئیس دفتر رئیس جمهوری نیز دیروز در گفت‌وگویی با ایران، در واکنش به گفته‌های بلینکن تاکید کرد: «برجام خارج نشدیم که بخوایم به آن برگردیم و زمانی به تعهدات برجامی خود عمل می‌کنیم که مطمئن شویم که اروپا و آمریکای تعهدات خود عملی می‌کنند.»

پاسخ ایران در مقابل فشار

هوشمند، مقاومت هوشمند است

بدین ترتیب به نظر نمی‌رسد دولت یابین اگر بخواهد این سیاست را در پیش بگیرد، بتواند با ایران بر سر برجام و برنامه هسته‌ای به مصالحه برسد. گفته‌های اخیر او گروه‌های غیردولتی مخالف مذاکره با آمریکا را در مخالفت خود مصمم تر می‌کند؛ آنچنانکه حجت‌الاسلام والمسلمین محمدسعیدی، امام جمعه قم دیروز در خطبه‌های نماز جمعه با تاکید بر اینکه با

بلینکن پیش از این، گفتگوهای متعددی با همتایان اروپایی خود مانند دومینک راب و هایکو ماس داشت و می‌توان با قطعیت گفت که آنچه او روز چهارشنبه در باره ضرورت برداشتن گام اول از سوی ایران عنوان کرد، نتیجه مشورت‌های او با همکاران اروپایی اش است

حضور جو بایدن در کاخ سفید فشار کم نمی‌شود، گفت: «پاسخ ایران در مقابل فشار هوشمند دولت جدید آمریکا، مقاومت هوشمند خواهد بود.»

راه فرار از نشست دیپلماسی

روزشمار پایان دولت دونالد ترامپ و انتظارها برای تشکیل یک دولت معتدل و معقول در ایالات متحده به سر آمد و جو بایدن با ورود به کاخ سفید، کابینه خود را تشکیل داد؛ کابینه‌ای دموکرات که نقطه مقابل دولت جمهوری خواه ترامپ است. دیپلماسی با چنین دولتی به مراتب ساده‌تر از چالش‌های سنگین با تندروهای ترامپی می‌نماید؛ اما اظهارات او در روز پیش بلینکن نشان داد که دیپلماسی با دولت یابین آفت‌زده برخی می‌پندارند، سهل نیست.

اما این تازه ابتدای راه پر فراز و نشیب میان ایران و دولت یابین است. بلینکن پیشتر به اعضای کمیته روابط خارجی سنای گفته بود: «چالش اینجا است که ما از توافق (برجام) خارج شدیم و ایران محدودیت‌های اعمال شده با توافق را بازگرداند؛ ما مستعدیم، سناتور یقیوژهایی را به کار گرفته است که مطابق توافق ممنوع بود و نتیجه آن همچنانکه در گزارش‌های عمومی مطرح است، زمان

بیش از یکسال برای رسیدن به یک بنب است. اکنون به کمتر از ۳ یا ۴ ماه کاهش یافته است. این یعنی بازگشت به همان بحرانی که پیش از مذاکرات با آن مواجه بودیم.» با توجه به این نگرانی، بلینکن ناگزیر از امتحان هر راهی برای پایان دادن به این دلواپسی است. او و ایران راهی طولانی برای توافق بر سر برجام خواهند داشت.

روى موج کوتاه

انتقاد رئیس ستاد ارتش افغانستان از توثیت شمخانی؛

درك نادرستی از طالبان دارد

یاسین ضیا، رئیس ستاد ارتش افغانستان واکنش به گفته‌های علی شمخانی، توثیت کرده است: «متأسفانه در ک‌شما به عنوان دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران نسبت به جنگ جاری در افغانستان نادرست است؛ طالب در برابر مردم افغانستان می‌جنگد نه در برابر آمریک.» وی افزود: «در برابر هر گروه از دشمنان مردم افغانستان با قاطعیت عمل می‌کنیم.» شمخانی، روز چهارشنبه پس از دیدار با هیأت طالبانی در ایران در توییتش نوشت: «رهبران این گروه را در مبارزه با آمریکامصمم دیدیم. کسی که سیزده سال در گوانتانامو زیر شکنجه‌های آنان بوده، مبارزه با آمریکار در منطقه را کنار نگذاشته است.»

تکرار ادعاهای پنتاگون علیه کشورمان؛

ایران باز یگری مخرب در منطقه و حامی تروریسم است

جان کری، سخنگوی وزارت دفاع آمریکا (پنتاگون) با تکرار برخی ادعاها درباره سیاست‌های منطقه‌ای ایران، گفت که این کشور «باز یگری مخرب» بوده و همچنان در تحولات عراق و کشورهای دیگر ایفای نقش می‌کند. وی ایران را به حمایت از تروریسم در منطقه خاور میانه متهم و تاکید کرد که منفعت آمریکار در مهار تروریسمی است که ایران در منطقه‌اشاعه می‌دهد. جان کری با ابراز نگرانی از فعالیت‌های موشکی ایران و راه‌اندازی مجدد سانتریونیوهای این کشور، گفت که حمایت از هم‌پیمانان واشنگتن در منطقه بخشی از امنیت ملی آمریکاست.

ناتانیاهو:

بازگشت یابین به برجام اشتباه است

به گزارش پایگاه خبری گلوب، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی مدعی شد که بازگشت ایالات متحده به توافق هسته‌ای یک «اشتباه» است و نسبت به عدم بازگشت آمریکا به این توافق ابراز امیدواری کرد. بنیامین نتانیاهو، گفت: پول رسیده به ایران از انعقاد توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ با قدرت‌های جهانی صرف «گسترش تروریسم» و «درگیری در یمن، آفریقا و خاور میانه» شده است. نتانیاهو در انتها افزود که وی از کلال دیپلماتیک برای ممانعت از تلاش ایران برای آسیب رساندن به اسرائیل استفاده خواهد کرد.

مکرون: عربستان باید بخشی از توافق با ایران باشد!

رئیس جمهوری فرانسه دیروز در گفت‌وگو با شبکه سعودی العربیه با تاکید بر اینکه مذاکرات با ایران درباره برجام بسیار سخت خواهد بود، اعلام کرد که عربستان نیز باید بخشی از هر گونه توافق با ایران باشد. به گزارش تسنیم: امانوئل مکرون گفت: «ما نباید اشتباهی که در سال ۲۰۱۵ مرتکب شدیم و کشورهای منطقه را در توافق با ایران در نظر نگریم، دوباره مرتکب شویم.» رئیس جمهوری فرانسه همچنین مذاکرات احتمالی با ایران برای احیای برجام را بسیار سخت خواند و اذعان کرد که زمان برای دستیابی به توافق با ایران بسیار کوتاه است.

گوترش خواستار شد:

ایران و آمریکا از بن بست فعلی بر سر توافق هسته‌ای خارج شوند

آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل در کنفرانسی خبری درباره احتمال میانجی‌گری اش میان ایران و آمریکا از دو کشور خواست تا از بن بست فعلی بر سر توافق هسته‌ای خارج شوند. وی گفت: کارهای زیادی باید انجام شود اما انتظار را حل سریع ندارم. گوترش ادامه داد: واضح است که دشواری‌ها و موانعی وجود دارد. مسائل پیچیده‌تر شده‌اند چرا که آمریکای توافق‌راتر که اقدامات بیشتری اتخاذ کرد. در این زمان ایران نیز گام‌هایی برای توسعه توانایی‌های هسته‌ای خود برداشته است.

خطیب زاده خبر داد:

صدور بیانیه نشست پابانی کشورهای ضامن روند آستانه

سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت خارجه عنوان داشت: در حاشیه پنجمین نشست کمیته تدوین قانون اساسی که از ۶ تا ۱۰ بهمن در ژنو در حال برگزاری است، سه کشور ایران، روسیه و ترکیه پس از نشست و رایزنی با هیأت‌های سوری و فرستاده ویژه دبیر کل سازمان ملل در امور سوریه، جمع‌بندی خود را در قالب بیانیه‌ای صادر کردند. وی افزود: این سه کشور بر ادامه رایزنی‌ها در نشست آتی اجلاس بین‌المللی سوریه در چارچوب روند آستانه (پانزدهمین نشست بین‌المللی روند آستانه) در سوچی در تاریخ ۲۸ و ۲۹ بهمن ماه ۱۳۹۹ توافق کردند.



باشند. ما منتظر اردوغان در ایران هستیم و به زودی تاریخ راقطعی خواهیم کرد؛ هم برای نشست همکاری‌های راهبردی و هم نشست سران آستانه.

وی ادامه داد: در مصوبه نهاد اجماع‌ساز، از آقای خاتمی نام برده و تاکید شده این نهاد باید در صورت تایید آقای خاتمی رسمیت پیدا می‌کند بنابر این موضوع در مصوبه آمده است و جای بحث و گفت‌وگو هم نیست، چون به صراحت در مصوبه بر نقش آقای خاتمی در این نهاد اجماع‌ساز تاکید شده است. اگر بحث‌هایی مبنی بر محوریت قرار نگرفتن و انکار نقش خاتمی بوده، قبل از این مصوبه بوده است. دبیر کل حزب پیشرو اصلاحات درباره غیبت عارف در این نهاد نیز گفت: خبر اصلی در این باره این است که به آقایان عارف و موسوی لاری که از شورای عالی سیاستگذاری استعفا داده بودند، پیشنهاد شد مجدداً عضو حقیقی این نهاد اجماع‌ساز باشند اما هیچ کدام این عضویت را نپذیرفتند.

رئیس سنی انتخاب می‌شود؛ یعنی مسن‌ترین و جوان‌ترین عضو نهاد اجماع‌ساز به عنوان رئیسه موقت انتخاب می‌شوند. بنابر این ممکن است به عنوان مثال بهزاد نبوی به عنوان مسن‌ترین و عماد بهار به عنوان جوان‌ترین، هیأت رئیسه موقت را تشکیل دهند. صوفی در پاسخ به اینکه چرا برخی درصدد پنهان کردن نقش محمد خاتمی در این نهاد هستند، اظهار کرد: آقای خاتمی جایگاهی فراتر از این دارد که اصلاح طلبان بتوانند منهای او، یک اجماعی را ایجاد کنند.

